

Suomussalmen kunta, tekninen lautakunta

kunta@suomussalmi.fi

Lausuntopyyntö 22.1.2026

Alanteenjärvi-Parvajärvi rantaosayleiskaavaehdotus, Suomussalmi

Lausuttavana oleva rantaosayleiskaavaehdotus

Suomussalmen kunta on pyytänyt Lupa- ja valvontavirastolta lausuntoa otsikossa mainitusta osayleiskaavaehdotuksesta.

Lausuttavana olevan rantaosayleiskaavaehdotuksen tavoitteena on laatia alueidenkäyttölain (AKL, 132/1999) 72 §:n mukainen oikeusvaikutteinen yleiskaava, jota voidaan käyttää rakennusluvan (nyk. rakentamisluvan) myöntämisen perusteena. Tavoitteena on kaavoittaa alueelle kohtuullinen määrä uusia rakennuspaikkoja pääasiassa loma-asutukseen.

Kaavan valmisteluaineistosta Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on antanut lausuntonsa 29.4.2025. Julkisesti nähtävillä olevassa kaavaehdotuksessa on pääosin huomioitu valmisteluaineistosta annetun lausunnon sisältö. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että 1.1.2026 voimaan tulleen virastouudistuksen jälkeen liikenteellisissä kysymyksissä toimivaltainen viranomainen Suomussalmen kunnan osalta on Pohjois-Suomen elinvoimakeskus, mutta patoturvallisuuden ja alimpien rakentamiskorkeuksien osalta Lapin elinvoimakeskus.

Lausuntoa Alanteenjärvi-Parvajärvi rantaosayleiskaavaehdotuksesta on pyydetty 24.2.2026 mennessä. Lupa- ja valvontavirasto on saanut lausunnon lisäaikaa 25.2.2026 saakka. Lupa- ja valvontavirasto lausuu osayleiskaavaehdotuksesta seuraavaa:

Sovellettavat oikeusohjeet

Alanteenjärvi-Parvajärvi rantaosayleiskaava on tullut vireille vuonna 2024. Todettakoon, että maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain mukaan alueidenkäyttölain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, tässä tapauksessa maankäyttö- ja rakennuslain säännöksiä. Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) nimike on muutettu lailla maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta (752/2023), joka tuli voimaan 1.1.2025. Uusi nimike on 1.1.2025 alkaen ollut alueidenkäyttölaki (AKL).

Maakuntakaavan ohjaava vaikutus

Kaavaselostuksessa on arvioitu osayleiskaavan suhdetta maakuntakaavan tavoitteisiin. Selostuksessa esitettyjen tavoitteiden lisäksi Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 on rantojen käyttöä koskeva yleinen suunnittelumääräys, joka erityisesti korostuu tässä

kaavassa. Maakuntakaavan suhdetta tähän kyseiseen määräykseen ja muitakin maakuntakaava-aluetta koskevia yleismääräyksiä on syytä arvioida esitettyä tarkemmin.

Pohjavesien suojelu

Kainuun ELY-keskuksen 29.4.2025 antamassa lausunnossa on todettu, että pohjavesialueilla maalämpöjärjestelmät voivat tarvita vesilain (587/2011) mukaisen vesitalousluvan ja kiinteistön omistajan on huolehdittava, että jätevesien käsittelyjärjestelmä täyttää perustason puhdistusvaatimuksen. Em. asiat on lisätty kaavaselostukseen. Lupa- ja valvontavirasto suosittelee, että pohjavesialuetta koskevia kaavamääräyksiä tarkennettaisiin seuraavasti:

Pohjavesialueella ei sallita pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia toimenpiteitä. Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17§) sekä vesilain (587/2011) säännökset hankkeiden luvanvaraisuudesta. Rakentaminen, ojitukset ja maankaivuu on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu pohjaveden laatumuutoksia tai muutoksia pohjaveden korkeuteen. Rakentamisen seurauksena ei saa aiheuttaa haitallista pohjaveden purkautumista. Pohjavesialueella suunnitelluista lämpöjärjestelmistä tulee pyytää Lupa- ja valvontaviraston lausunto vesilain mukaisen luvan tarpeen arvioimiseksi.

Lisäksi on syytä huomioida, että luokitelluista pohjavesialueista tulee käyttää oikeita termejä: vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (1-lk) ja muu vedenhankintaa soveltuva pohjavesialue (2-lk). Tämä tulee vesien ja merenhoitolaista ja siihen lisäystä 10 b §:stä (19.12.2014/1263). Kaavaehdotuksessa on käytetty virheellisesti termiä tärkeä vedenhankintaan soveltuva tai muu pohjavesialue, joka tulee korvata termillä vedenhankintaa varten tärkeä tai muu vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue.

Meluvaikutukset

Selvitysten mukaan tieliikenteen meluvaikutukset ovat vähäisiä ja kaava-alueen länsipäässä on riittävä suojaviheralue (EV), joka toimii hyvin melun vaimentumisalueena ennen rakentamiseen (mm. AO) osoitettuja alueita. Yleiskaavamääräysten mukaan "mahdollisen melusuojauksen rakentaminen on kiinteistönomistajan tai -haltijan vastuulla". Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan haitanaiheuttajalla on yleensä vastuu melusta, mikä voisi johtaa melunsuojauksen järjestämiseen tienpitäjän, eli valtion toimesta. Täten edellä mainittu kaavamääräys antaa virheellisen kuvan vastuista. Lupa- ja valvontavirasto ehdottaa, että kaavamääräyksen sisällöstä keskusteltaisiin toimivaltaisen viranomaisen, Pohjois-Suomen elinvoimakeskuksen, kanssa.

Kaavoituksen lähtötietoina on käytetty tietoa teoreettisista melualueista (laskennat 2021, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus). Selostuksen mukaan teoreettiselle melualueelle sijoituvia kohteita olisi Moisiovaarantien varressa, jotka ovat olemassa olevia kohteita. Yliykset ovat selvityksen perusteella hyvin vähäisiä ja vain päiväaikaan. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että lähtökohtaisesti uusia melulle herkkiä toimintoja ei pitäisi sijoittaa melualueille. Myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukaan melusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja tulisi ehkäistä.

Osalliset

Kaavaselistukseen on koottu kaavoituksen keskeisiä osallisia. Osallisuudessa on tunnistettu viranomaisina mm. Lupa- ja valvontavirasto ja Pohjois-Suomen elinvoimakeskus. Lupa- ja valvontavirasto esittää, että kaavaselistusta päivitetäisiin viranomaisen osalta niiltä osin, kun viitataan kaavan toteutuksessa tarvittaviin toimivaltaisiin viranomaisiin.

Kaavamerkinnot ja -määräykset

Yleiskaavamääräyksen mukaan rakentamislupa voidaan myöntää suoraan rantaosayleiskaavan perusteella (AKL 72 §). Lupa- ja valvontavirasto esittää, että kaavamääräystä tarkennetaan mitä rakentamista määräyksellä ohjataan. Tulee huomioida, että AKL 72 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan ranta-alueen suunnittelutarve ei koske esim. kalatalouden harjoittamista varten tarpeellista rakentamista. Maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M) koskevassa kaavamääräyksessä kielletään asuin- ja lomarakentaminen rantavyöhykkeellä. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että kaavamääräyksessä tulee viitata myös AKL 43 §:n 2 momenttiin. Lupa- ja valvontavirasto korostaa, että rakentamisen mahdollistavia kaavamerkinnot on osayleiskaavan yksityiskohtaista rakentamista ohjaavan luonteen vuoksi katsottava tarkoitettuna sovellettavaksi rakentamislupamenettelyssä ehdottomana. Kohtuullisuus maanomistajalle ratkaistaan yleiskaavassa. Näin ollen rakentamiseen osoitettujen alueiden ulkopuolella tulee olla voimassa AKL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Kaavaselistuksen mukaan ”kuivan maan alueen rakentaminen ratkaistaan suunnittelutarveratkaisujen tai poikkeamispäätösten kautta haja-alueen rakentamisena”. Tulee huomioida, että rakentamislain myötä lupamuotona suunnittelutarveratkaisuja rakentamis- tai alueidenkäyttölaki ei enää tunnista. Suunnittelutarvealue voi määräytyä suoraan AKL 16 §:n perusteella ja sijoittamisen edellytykset ratkaistaan RakL 46 §:ssä säädetyllä tavalla.

Kaavaehdotuksessa on osoitettu yksi erillinen rantasaunan rakennuspaikka (sa). Tulee huomioida, että KHO:2005:55 päätöksessä **uutta** rantasaunaa koskeva kohdemerkintä on tulkittu rantaa varaavan vaikutuksensa vuoksi rantarakennuspaikaksi. Rantaosayleiskaavan kaavaselistuksessa ei ole perusteltu, mihin tämä kaavassa osoitettu ns. ylimääräinen rakennusoikeus perustuu, onko esim. kysymys olemassa olevasta tiettyyn asuinrakennukseen/rakennuspaikkaan kuuluvasta rantasaunasta vai uudesta yksittäisestä rantasaunasta.

Kaavaehdotuksen kaavamääräykseen on liitetty merkintä retkeily- ja ulkoilualue, jolla ympäristö säilytetään (VR/s). Kyseistä aluetta ei esiinny itse kaavakartalla ja kaavaselistukseen mukaan kaava-alueella ei ole varsinaisia virkistysalueita. Merkintä lienee jääne kaavaluonnoksesta. Toisaalta kaavaselistuksen mukaan Kirkkosaaren kaavamerkintä tukee myös uuden retkeily- ja ulkoilukäytön kehittämistä. Kaavaselistuksen kirjauksesta saattaa saada ristiriitaisen kuvan Kirkkosaaren pääasiallisesta käyttötarkoituksesta. Lupa- ja valvontavirasto ehdottaa, että kaavaselistusta päivitetään Kirkkosaaren maankäytöllisten ratkaisujen osalta.

Kaavaehdotuksen kaavamääräyksen mukaan MU- ja MY-alueille saa rakentaa vain pääkäyttötarkoitusta palvelevia, pohjapinta-alaltaan enintään 20 m² suuruisia rakennuksia ja rakennelmia (kuten laavut, kodat). Kaavamääräys rakentamisen määrän osalta saattaa johtaa ristiriitaiseen tulkintaan kaavamääräyksen tarkoituksesta. Lupa- ja valvontavirasto ehdottaa, että MU- ja MY-alueilla esim. rakennusten/rakennuskohteiden määrää rajoitettaisiin. Todettakoon, että voimassa olevan rakentamislain (RakL, 751/2023) myötä rakennusten/rakennelmien termistöä uusittiin. Lain esitöiden (HE 139/2022 vp) mukaan ”rakennuskohde voi olla rakennuksen lisäksi rakennelma tai erityistä toimintaa varten rakennettava alue, jonka toteuttamisella voi olla ympäröivän alueen käyttöön liittyviä vaikutuksia. Koska uusi laki ei tunne maankäyttö- ja rakennuslain mukaista jakoa rakennuslupa- ja toimenpidelupa-alueisiin, on tarpeen viitata luvanvaraisiin rakentamishankkeisiin rakennusta laueammalla termillä. Rakennusten lisäksi rakennuskohde voi olla esimerkiksi katos, masto, piippu, energiakaivo, valaistu mainoslaitte tai golfkenttä.” Näin ollen Lupa- ja valvontavirasto esittää, että MU- ja MY-alueilla sallittavassa rakentamisessa käytettäisiin terminä rakennuskohde. Tulee huomioida, että rakennuksille laissa on säädetty tiettyjä velvoitteita, mutta rakennuskohteille ei.

Jatkokäsittely

Lupa- ja valvontavirasto esittää, että edellä lausuttu otetaan huomioon.

Asiakirjan hyväksyminen

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt alueidenkäytön asiantuntija Sirpa Lyytinen ja ratkaissut ylitarkastaja Hannu Raasakka.

Tiedoksi

Pohjois-Suomen elinvoimakeskus, liikenneosasto

Lapin elinvoimakeskus, vesitalousosasto

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihe: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/38654/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/38654/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lytinen Sirpa 25.02.2026 14:18

Ratkaisija Raasakka Hannu 25.02.2026 14:23

Lähettäjä: Hakala Karri (Elinvoimakeskus) <karri.hakala@elinvoimakeskus.fi>

Lähetetty: tiistai 24. helmikuuta 2026 9.33

Vastaanottaja: Suomussalmi: Suomussalmen kunta <kunta@suomussalmi.fi>

Aihe: Ei lausuttavaa Alanteenjärvi-Parvajärvi rantaosayleiskaavaehdotuksesta

FI → HUOM: Tämä sähköposti on lähetetty organisaatiosi ulkopuolelta. Älä avaa linkkejä tai liitteitä, ellei tunnista lähettäjästä ja tiedä, että sisältö on turvallista.

(EN → This email originated from outside of the organization. Do not click links or open attachments unless you recognize the sender and know the content is safe.)

Hei,

Pohjois-Suomen elinvoimakeskuksella ei ole lausuttavaa Suomussalmen Alanteenjärvi-Parvajärvi rantaosayleiskaavaehdotuksesta. Valmisteluvaiheen lausunto on huomioitu kaavaehdotuksessa.

Ystävällisin terveisin

Karri Hakala

Liikennejärjestelmäasiantuntija

karri.hakala@elinvoimakeskus.fi

050 396 2855, liikenteen asiakaspalvelu 0295 020 600

Liikenneosasto

Suunnitteluosasto

Pohjois-Suomen elinvoimakeskus, Veteraanikatu 1, PL 90, 00072 Elinvoimakeskus

www.elinvoimakeskus.fi/pohjois-suomi

Asia: Suomussalmen kunnan tekninen lautakunta pyytää lausuntoa Alanteenjärvi - Parvajärvi rantaosayleiskaavaehdotuksesta, joka pidetään yleisesti nähtävillä 22.1.- 24.2.2026 Suomussalmen kunnan verkkosivuilla osoitteessa www.suomussalmi.fi kohdassa Asuminen ja Ympäristö >Kaavoitus ja mittaus > Vireillä olevat kaavat.

Lausunnot tulee toimittaa tekniselle lautakunnalle osoitettuna sähköpostilla tai kirjeitse 24.2.2026 klo 15.00 mennessä osoitteeseen: kunta@suomussalmi.fi tai Suomussalmen kunta, tekninen lautakunta, PL 40, 89601 SUOMUSSALMI.

Lausunto:

Kainuun pelastuslaitoksella ei ole lausuttavaa asiaan liittyen.

Kajaanissa 20.2.2026

Pekka Heikkinen

johtava palotarkastaja

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Marilla Bea Aleksandra Viitanen	Telia Tunnistus	20.02.2026 13:58:26 UTC+02:00
Sanna Marjaana Schroderus	Telia Tunnistus	20.02.2026 14:24:51 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (2 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Viite: lausuntopyyntöne 22.1.2026

Suomussalmen kunta
kunta@suomussalmi.fi

Lausunto Suomussalmen Alanteenjärvi-Parvajärvi rantaosayleiskaavan ehdotus

Suomussalmen kunta on pyytänyt Kainuun liitolta lausuntoa Alanteenjärvi-Parvajärvi rantaosayleiskaavan kaavaehdotuksesta. Alanteenjärvi ja Parvajärvi sijaitsevat Suomussalmen kuntakeskuksen kaakkoispuolella. Alueella on noin 43 km rantaviivaa pois lukien saaret. Rantaosayleiskaavalla ohjataan rantavyöhykkeen maankäyttöä ja rakentamista. Kaavassa osoitetaan ympärivuotisen asumisen ja loma-asumisen rakennuspaikkoja sekä määritellään rakentamisen mitoitustavoitteet.

Yleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain 72 §: mukaisena oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jota voidaan käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena. Tavoitteena on kaavoittaa alueelle kohtuullinen määrä uusia rakennuspaikkoja pääasiassa loma-asutukseen, mutta mahdollisuuksien mukaan taajaman lähialueella myös asumiseen. Tavoitteena on myös selvittää alueella olevat suojelualueet ja -kohteet sekä luonnon, maiseman ja virkistyskäytön kannalta erityiset alueet ja varmistaa maanomistajien tasapuolinen kohtelu.

Kainuun liitto on antanut lausunnon Alanteenjärvi-Parvajärvi rantaosayleiskaavan kaavaluonnoksesta 12.5.2025 (Dnro 117/08.00.00/2024).

Rantaosayleiskaavaehdotus

Rantaosayleiskaavaehdotus on selkeä kokonaisuus, ja sen kaavaselostuksessa on esitetty ajantasainen tieto Kainuun maakuntakaavatilanteesta. Kaavaehdotuksessa on otettu huomioon kaava-alueeseen kohdistuvat maakuntakaavamerkinnot, -määräykset sekä yleiset suunnittelumääräykset.

Alanteenjärvi-Parvajärven rantaosayleiskaavaehdotus tukee osaltaan maakuntavaltuustossa 8.12.2025 hyväksytyyn Kainuun maakuntaohjelman 2026–2029 sekä Kainuu 2045 -vision tavoitteita vahvistamalla muun muassa vetovoimaa sekä monipaikkaista asumista.

Osayleiskaavaehdotuksen kaavaselostukseen on huomioitu Kainuun liiton kaavaluonnokseen antama lausunto. Kappaleen 2.1.2 "Maakuntakaava" kuvan kuvatekstiin olisi hyvä huomioida, että Kainuun tuulivoimamaakunta 2035 on voimassa, vaikka se ei ole vielä lainvoimainen. Kaavaluonnokseen annettu lausunto on hyvä ottaa huomioon myös rantaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ja Kainuun maakuntakaavan epävirallisesta yhdistelmäkarttakuvasta tulisi muuttaa vuosi "2023" vuoteen 2035 tuulivoimamaakuntakaavaan viitatessa OAS:ssa.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa rantaosayleiskaavaehdotuksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus, suunnittelujohtaja

Marilla Viitanen, vs. maankäyttöasiantuntija

Jakelu Suomussalmen kunta, kirjaamo

Tiedoksi Kainuun liitto, kirjaamo

Kainuun liitto

Kauppakatu 1

87100 Kajaani

040 722 0900

<https://kainuunliitto.fi>

2496992-4

24.2.2026

Suomussalmen kunta
kunta@suomussalmi.fi

KAJDno-2025-694

Alanteenjärven–Parvajärven rantaosayleiskaavan ehdotusvaihe

Suomussalmen kunta on pyytänyt Kainuun Museolta lausuntoa Alanteenjärven-Parvajärven rantaosayleiskaavan kaavaehdotuksesta. Suunnittelualue sijaitsee Alanteenjärven ja Parvajärven ranta-alueilla noin 4 kilometriä Ämmänsaaren taajamasta kaakon suuntaan. Suunnittelualue rajautuu lännessä Viitostiehen ja Suomussalmentiehen ja ulottuu idän suunnassa hieman alle 9 kilometriä pitkänä alueena Parvajärven kaakkoispuolelle Haminatiehen saakka. Suunnittelualueen eteläpuolella kulkee Moisiovaarantie.

Kaavatyön tavoitteena on kaavoittaa alueelle kohtuullinen määrä uusia rakennuspaikkoja pääasiassa loma-asutukseen. Ranta-alueet ovat pääosin yksityisessä ja Metsähallituksen omistuksessa. Alueella on rantaviivaa noin 43 kilometriä pois lukien saaret.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Suunnittelualueella ei sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita tai maisemia. Alueella sijaitsee useita paikallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, jotka on inventoitu kaavatyön yhteydessä. Rakennusinventointiraportissa esitellään inventoidut kohteet ja niiden arvotukset. Raportti on tehty huolellisesti ja riittävällä tarkkuudella. Kohteiden arvotukset on katsottu läpi yhdessä Kainuun Museon rakennustutkijan kanssa helmikuussa 2025 pidetyssä työpalaverissa.

Suojelumerkinnän saaneet rakennuskohteet on merkitty kaavakartalle selkeästi omilla kohdenumeroillaan ja kaavamääräyksistä- ja merkinnöistä selviää kunkin kohteen nimi. Rakennusten suojelumerkinnän kaavamääräys on sisällöltään selkeä ja asianmukainen.

Muinisjäännökset

Muinisjäännökset ovat menneisyydessä eläneiden ihmisten toiminnasta jääneitä jälkiä. Ne ovat pääasiassa kiinteitä muinisjäännöksiä ja ne voivat olla myös irrallisia muinaisesineitä. Kaikki kiinteät muinisjäännökset ovat Suomen muinismuistolain (295/1963) mukaan rauhoitettuja. Ilman lain nojalla annettua lupaa kiinteän

muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty.

Alanteenjärven–Parvajärven rantaosayleiskaava-alueelle on tehty arkeologinen inventointi syksyllä 2024 (Heilu Oy) ja täydentävä inventointi kesällä 2025 (Sweco Oy). Kainuun Museo on inventoinneista tehdyt raportit tarkastanut ja lisännyt maastohavainnot muinaisjäännösrekisteriin.

Inventointien jälkeen kaava-alueella tunnetaan 32 muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä, 11 muuta kulttuuriperintökohdetta, 4 löytöpaikkaa, 1 mahdollinen muinaisjäännös ja 2 muuta kohdetta.

Kainuun Museo haluaa mainita erikseen nimellä ja sijaintitiedolla hankealueella sijaitsevat löytöpaikat ja muu kohteet. Löytöpaikat hankealueella ovat **Iso 3**, 1000050275, **Hirsikangas**, 1000036036, **Joosepinkulma**, 1000036032 ja **Niipaskoski 2**, 1000030869. Muu kohteet ovat **Vasikkavirta**, 1000055395, ja **Karvola**, 1000055393. Edellä mainitut löytöpaikat tarkastettiin vuoden 2024 inventoinnissa, jolloin kohteista ei havaittu mitään muinaisjäännökseen viittaavaa. Muu kohteessa Vasikanvirta havaittiin pieni mahdollisesti metsähoitoon liittyvä rökkiö ja kohteessa Karvola havaittiin toiseen maailmansodan aikainen talonpohja ja maakellari.

Kohdekuvaukset ja sijaintitiedot löytyvät muinaisjäännösrekisteristä:

<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000050275>

<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000036036>

<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000036032>

<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000030869>

<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000055395>

<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000055393>

Kaavakartan perusteella kohteen Iso Pöylampi 3 kulttuuriperintöalueelle ollaan suunnittelemassa loma-asuntoaluetta. Kohteessa on vuoden 2024 inventoinnissa havaittu useita toiseen maailmansotaan liittyviä taistelukaivantoja (Heilu 2024: s. 81, kartta 56). Kaavaselostuksessa mainitaan, että kohteen Iso Pöylampi 3 taistelukaivannot sijaitsevat kaikki rakennuspaikkojen ulkopuolella tai rajalla siten, että ne on mahdollista ottaa huomioon rakennuspaikan toteutuksen tarkemmassa suunnittelussa. Kohteen Haaponiva 1 kulttuuriperintöalueelle sijoittuu moottorikelkkareitti. Kaavaselostuksen mukaan

moottorikelkkaura on toteutettavissa yksittäiset taistelukaivannot kiertäen, jolloin vaikutukset kaava-alueella havaittuihin muihin kulttuuriperintökohteisiin jäävät vähäisiksi. Kainuun Museo katsoo, että molemmat kulttuuriperintökohteet on otettu suunnittelussa riittävällä tavalla huomioon.

Kainuun Museo haluaa vielä muistuttaa, mikäli rakennus-, saneeraus- tai huoltotöissä tavataan merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä tai löydetään muinaisesineitä, tulee työ paikalla keskeyttää ja ilmoittaa välittömästi asiasta Museovirastolle tai alueelliselle vastuumuseolle Kainuun Museoon. (MML 295/1963, 14§ ja 16§).

Kajaanissa 24.2.2026

Sanna Alavaikko
rakennustutkija
044 710 0444

Jouni Väänänen
arkeologi
044 710 0507

Helena Lonkila
museonjohtaja
044 710 0450

TIEDOKSI Museovirasto
Lupa- ja valvontavirasto

Rajavartiolaitoksen esikunta
Teknillinen osasto

23.02.2026

Suomussalmen kunta
Tekninen lautakunta
PL 40
89601 Suomussalmi

Lausuntopyyntö 22.1.2026 Alanteenjärvi-Parvajärvi rantaosayleiskaavaehdotuksesta

Lausunto Alanteenjärvi-Parvajärvi rantaosayleiskaavaehdotuksesta

Suomussalmen kunta on pyytänyt Rajavartiolaitokselta lausuntoa viitteenä mainitulla asiakirjalla. Asiakirja sisältää Alanteenjärvi-Parvajärvi rantaosayleiskaavaehdotuksen.

Rajavartiolaitoksen esikunnan kiinteistöyksikön Kainuun palveluryhmä on tutustunut suunnitelmaan yhdessä Kainuun Rajavartioston kanssa, eikä sillä ole lausuttavaa asiasta.

Kiinteistöjohtaja

Vesa Rakkola

Kiinteistöpäällikkö

Riku Kaartinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Rajavartiolaitos 23.02.2026 klo 09:16. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

JAKELU

Suomussalmen kunta
RVLE Teknos
KRE

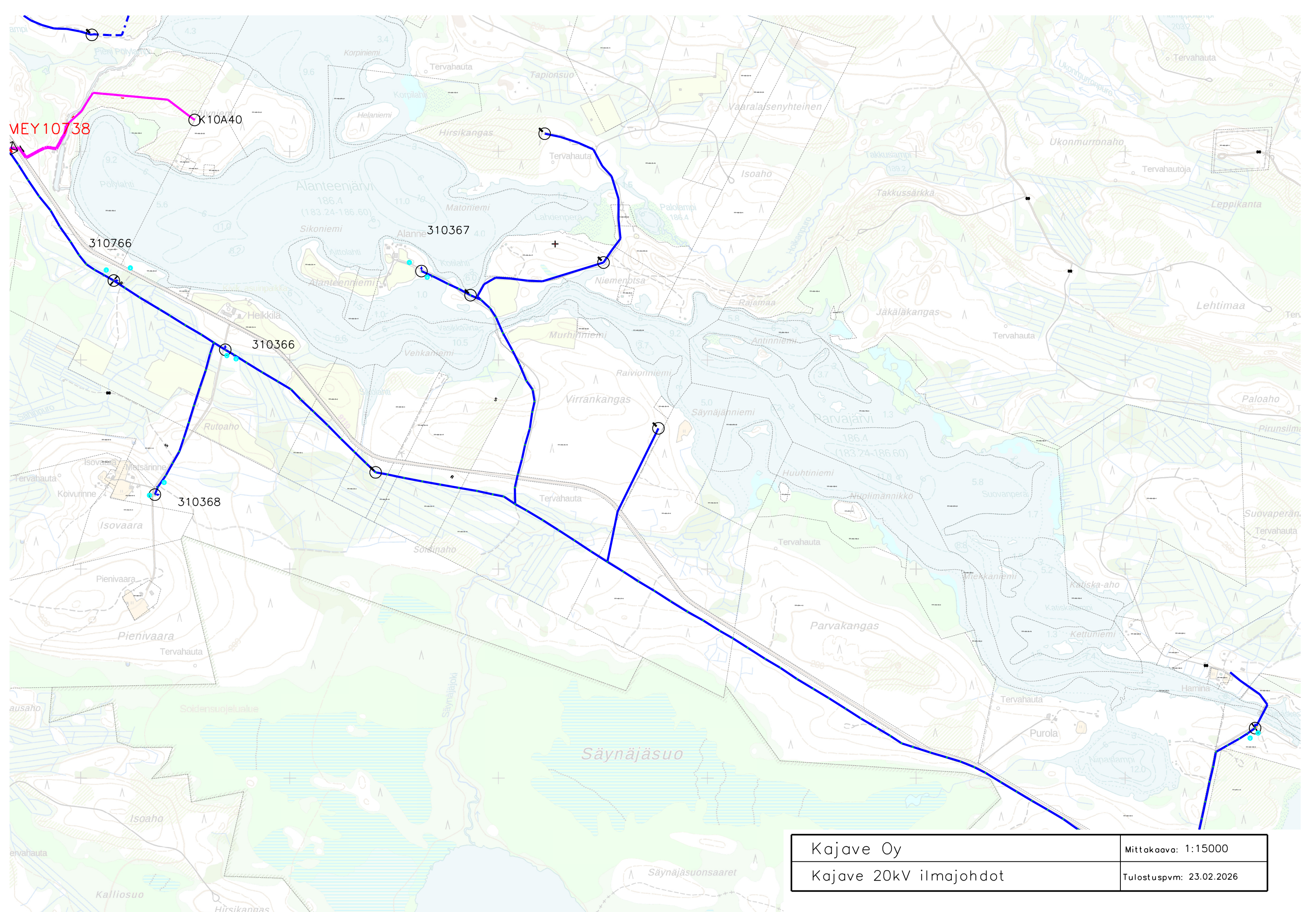
Lausunto Alanteenjärvi-Parvajärvi alueen rantaosayleiskaava ehdotuksesta

Olemme merkinneet liitteisiin johto- ja muuntamoaluevaraukset. Johto-alueen leveys on 10m ja muuntamoalueen säde on 15m.

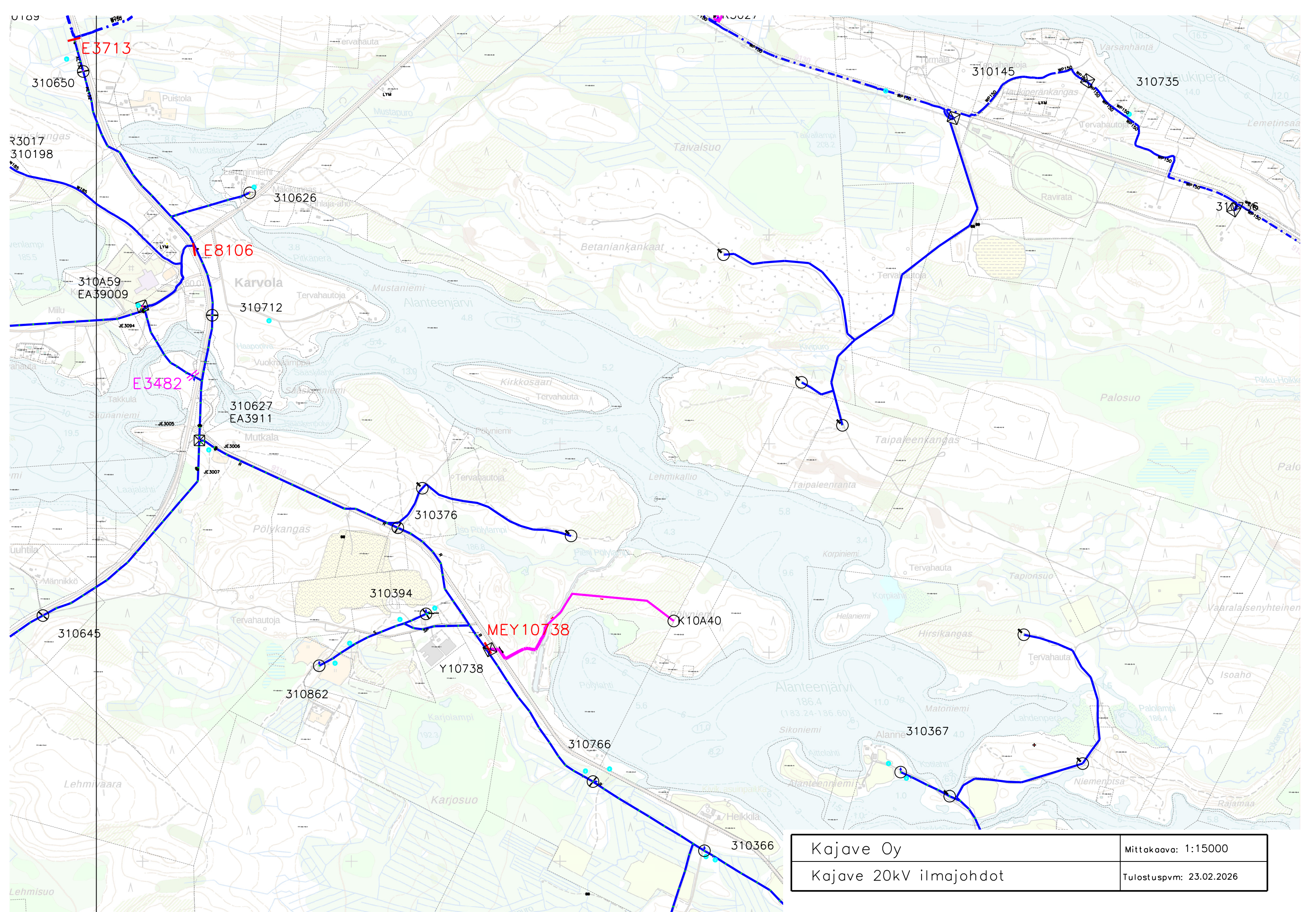
Mikäli kaavoituksesta johtuen joudutaan tekemään Kajaven kaapeleiden tai verkkokomponenttien siirtoja niin työn tilaaja maksaa jakeluverkonsiirtoihin liittyvät kustannukset yleisen aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Ystävällisin terveisin

Joona Sipiläinen
Verkostoasiantuntija
Kajave Oy

Kajave Oy	Mittakaava: 1:15000
Kajave 20kV ilmajohdot	Tulostuspvm: 23.02.2026

Kajave Oy	Mittakaava: 1:15000
Kajave 20kV ilmajohdot	Tulostuspvm: 23.02.2026

Suomussalmen kunta

LAUSUNTO

kunta@suomussalmi.fi

24.2.2026

Dnro 93/2026

Lausuntopyyntö 22.1.2026

ALANTEENJÄRVI-PARVAJÄRVI RANTAOSAYLEISKAAVA, EHDOTUS

Suomussalmen kunta valmistele Alanteenjärvi-Parvajärvi rantaosayleiskaavaa. Rantaosayleiskaavalla ohjataan rantavyöhykkeen maankäyttöä ja siinä osoitetaan ympärivuotiseen asutukseen, loma-asutukseen, maa- ja metsätalouteen, virkistykseen sekä kulttuuri- ja luonnonympäristöön liittyvät aluevaraukset määräyksineen ja suosituksineen. Tavoitteena on kaavoittaa alueelle kohtuullinen määrä uusia rakennuspaikkoja pääasiassa loma-asutukseen, mutta mahdollisuuksien mukaan taajaman lähialueella myös asumiseen. Tavoitteena on myös selvittää alueella olevat suojelualueet ja -kohteet sekä luonnon, maiseman ja virkistyskäytön kannalta erityiset alueet.

Suunnittelualue sijoittuu Hallan paliskuntaan. Hallan paliskunnan suurin sallittu eloporumäärä on 2 700 ja poronhoitajia on 64. Paliskunnan poronhoito tukeutuu vahvasti luonnonlaitumien ympärivuotiseen käyttöön. Erityisesti pienemmissä kylissä poronhoito on merkittävä työllistäjä ja elinvoimaisuuden, maisemakuvan ja turvallisuuden ylläpitäjä.

Poronhoidon huomioiminen kaavoituksessa

Poronhoitolaki (PHL 848/1990) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon kaavoituksessa ja muussa poronhoitoalueella tapahtuvassa toiminnassa. Poronhoidon kannattavuuden edellytys on vapaa laidunnusoikeus (PHL 3 §). Vapaa laidunnusoikeus on tarkoitettu ja tunnustettu pysyväksi oikeudeksi ja se on voimassa kaikkialla poronhoitoalueella maan omistus- ja hallintaoikeudesta riippumatta. Se tarkoittaa porolle oikeutta ottaa ravintonsa vapaasti luonnosta. Poronhoitolain 6. luvussa määritellään rajoituksia porojen laiduntamiselle. Lain mukaan poroja on hoidettava siten, etteivät ne pääse viljelyksille ilman maanomistajan, taikka silloin kun hallintaoikeus kuuluu muulle kuin maanomistajalle, haltijan lupaa eivätkä aiheuta vahinkoa metsänuudistusaloilla oleville taimikoille tai muutoinkaan aiheuta tarpeettomasti vahinkoa maa- tai metsätaloudelle. Muualla kuin saamelaisten kotiseutualueella poroja on lisäksi hoidettava siten, etteivät ne pääse puutarhoihin, vakinaisten asuntojen pihoihin tai muille erityiseen käyttöön otetuille alueille. Rajoitukset eivät koske vapaa-ajan asuntoja tai yritystoiminnan alueita, eivätkä ne ole myöskään lain tarkoittamaa muuta erityiseen käyttöön otettua aluetta.

Poronhoitoalueen maakuntakaavoissa on poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamista edellyttäviä yleismääräyksiä sekä tarkempia määräyksiä esim. poronhoidolle tärkeiden alueiden huomioinnosta ja säilyttämisestä. Voimassa olevan Kainuun maakuntakaavan 2020 poronhoitoalueen rajaa koskevan merkinnän määräys edellyttää: ”Maankäytön suunnittelussa on turvattava porotalouden ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon

olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet, kuten erotus- ja ruokintapaikat sekä pyyntiaidat. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa.”

Alueidenkäyttölain 39§:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Yleiskaavalla ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Poronhoito on osa alueen elinkeinoelämää ja etenkin sivukylillä tärkeä toimeentulon lähde. Poronhoitajat ovat alueella oikeudenhaltijoita, joille ei saa hankkeen kaavalla aiheuttaa kohtuutonta haittaa. Suunnittelualueella poronhoidon turvaaminen hankkeen kaavoituksessa on välttämätöntä. Alueidenkäyttölain 9§:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Poronhoidon nykytila ja toiminta kaava-alueella ja sen vaikutusalueella tulee kuvata. Vaikutukset poronhoidolle tulee arvioida yhteistyössä alueen paliskunnan kanssa.

Kaavan vaikutukset poronhoitoon

Poronhoito perustuu vapaaseen laidunnukseen: poronhoitolain 3 §:n mukaisesti poronhoitoa saadaan harjoittaa poronhoitoalueella maan omistus- ja hallinto-oikeudesta riippumatta. Poronhoito on toiminta-alueellaan laaja-alainen maankäyttäjä. Kaikki muu maankäyttö poronhoitoalueella vaikuttaa enemmän tai vähemmän poronhoidon harjoittamisen edellytyksiin. Poronhoitoalueella maankäytön yhteensovittaminen on siis äärimmäisen keskeinen kysymys.

Kaavoituksessa on lähtökohtana erilaisten alueidenkäytön intressien ja tarpeiden yhteensovittaminen. Kaavoitusprosessit toimivat alueidenkäytön suunnittelun vuorovaikutteisuuden välineinä. Kaavoituksella on myös oikeusvaikutuksia. Poronhoitoalueella vuorovaikutteisuutta on käytännössä toteutettu erilaisilla osallistavilla suunnittelu- ja neuvotteluprosesseilla. Kaavoituksessa tulee lisäksi hyödyntää olemassa olevaa paliskuntien paikkatietoaineistoa, joka kertoo poronhoidon keskeisistä laidun- ja toiminta-alueista.

Yleiskaavoituksella ohjataan yhdyskuntarakennetta. Yleiskaavassa suunnittelun tarkkuus mahdollistaa poronhoitoon liittyvien alueidenkäyttöratkaisujen tekemisen. Yhdyskuntarakenteeseen liittyvillä ratkaisuilla on usein huomattavaa vaikutusta poronhoidon harjoittamiseen, useimmiten erilaisten häiriövaikutuksen yleistymisen vuoksi. Häiriövaikutus voi tulla esimerkiksi rakentamiseen varattavien alueiden sijainnin, riittämättömien rakentamiselta poissuljettujen alueiden tai liikenteeseen liittyvien aluevarausten ja liikennealueiden käytöstä aiheutuvien häiriöiden muodossa. Yleiskaavassa tulee tunnistaa suunniteltavan alueen rooli poronhoidossa ja tehdä sen mukaisesti tarpeelliset aluevaraukset ja määräykset.

Yksityiskohtaisemmat huomiot kaavaehdotuksesta

Poronhoitolain 53 §:n mukainen neuvottelu pidettiin 19.8.2025. Kaavaselostuksessa mainitaan, että poronhoitolain 53 §:n mukainen neuvottelu pidettiin myös 11.12.2025. Toista neuvottelua ei ole pidetty kaavaan liittyen, joten kaavaselostukseen on jäänyt mahdollisesti virheellinen päivämäärä.

Neuvottelun jälkeen poronhoidon nykytilaa ja vaikutusten arviointia täydennettiin, kaavaan lisättiin Pölykankaalla olevat poroaidat ja poronhoitoaluetta koskevaa yleistä kaavamääräystä muutettiin. Pölykankaan kaksi poroaitaa on merkitty kaavaan erikseen poronhoidon kannalta tärkeinä rakenteina, joihin liittyy määräys: *“Alueella on turvattava poronhoidolle merkittävien rakenteiden säilyminen ja ympäristön rauhallisuus.”* Kaavan yleismääräykseen on myös lisätty maininta *“Rakennettaessa poronhoitoalueella on huomioitava poronhoitolain 3 §:n takaama porojen vapaa laidunnusoikeus”*. Kaavaselostukseen on lisätty huomio alueen poronhoitotoiminnasta, tärkeistä porojen kokoamisalueista, aidoista sekä siitä, että poroja liikkuu alueella huomattava määrä. Tehdyt täydennykset ja lisäykset ovat hyviä ja tarpeellisia.

Kaavaselostuksessa tunnistetaan, että kaavasta voi aiheutua todennäköisesti konflikteja ja ristiriitoja. Kaavaselostuksessa mainitaan, että haittoja pyritään ehkäisemään tiedottamisella jo rakentamisen suunnitteluvaiheessa ja tontinluovutuksen yhteydessä. Paliskuntain yhdistys suosittelee, että alueelle rakentaville informoidaan luovutuskirjoissa alueen sijoittumisesta poronhoitoalueelle, ja siitä ettei paliskunnalla ole vahinkojen estämisvelvollisuutta esim. aitaamalla vapaa-ajan asuntojen kyseessä ollessa.

Kaavaselostuksessa arvioidaan, että yleiskaavassa alueelle osoitetulla uudella rakentamisella on kohtalainen vaikutus porojen laidunalueisiin Alanteenjärven etelärannoilla Pölykankaalla. Kaavaselostuksessa myös mainitaan, että kaavan mahdollistama uusi rakentaminen sijoittuu järvien ranta-alueille ja on pääasiassa loma-asutusta, joiden piholla porojen on mahdollista laiduntaa ja liikkua. Hallan paliskunta on tuonut lausunnossaan esille, että alueella on rauhallisia ja hyvä laidunalueita ja Alanteenjärven sekä Parvajärven etelärannat on luokiteltu parhaaksi kesälaitumiksi ja järvien pohjoisrannat syys- ja jäkälälaidunalueiksi. Loma-asutuksen sijoittaminen alueelle väistämättä muuttaa ja pirstoo porojen laidunalueita ja heikentää näiden alueiden rauhallisuutta. Uusi rakentaminen ja rakentamisen aiheuttama häiriö voi myös pahimmassa tapauksessa ohjata poroja enenevässä määrin 5-tielle.

Luonnosvaiheen vastineessa mainitaan, että porojen kokoamisalueelle osoitetut uudet rakentamispaikat sijaitsevat Alanteenjärven ranta-alueella, kokoamisalueen laidalla ja että uusien rakennuspaikkojen mahdollisuutta ja tarkempaa sijoittelua kaava-alueella tarkastellaan uudestaan porojen kokoamisalueet, kulku- ja kuljetusreitit ja tärkeät laidunnusalueet huomioiden. Kaavaselostuksesta ei käy ilmi, että onko tätä tarkastelua tehty ja onko tarkastelun pohjalta muutettu uusien rakennuspaikkojen sijoittelua. Kaavaselostuksessa on kuva Hallan paliskunnan toiminnallisista alueista, joka on otettu Kainuun tuulivoimavaihemaa-alueen aineistoista. Olisi hyvä, jos kaavaselostuksessa olisi karttakuva, jossa olisi nähtävissä selkeästi laidunalueet, kokoamisalueet, kuljetus- ja kulkureitit sekä poronhoidon rakenteet suhteessa kaavoitettavaan alueeseen. Paliskuntain yhdistys katsoo, että poronhoidon turvaaminen tarkoittaa poronhoidolle tärkeiden alueiden huomioon ottamista kaavassa määriteltävien toimintojen sijoittamisessa. Hallan paliskunta on katsonut, ettei kokoamisalueelle saa osoittaa uusia rakennuspaikkoja, eikä rakentamisen tai muun toiminnan tule katkaista porojen kulkureittejä tai kuljetusreittejä.

Hallan paliskunnan lausunnot ja kannanotot tulee ottaa huomioon painoarvoltaan merkittävinä.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Hanna Nurmi
toiminnanjohtaja

Lausunnon valmistelija, lisätiedot: Vilma Sanaksenaho, etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi, 040
159 5592

Lähettäjä: Heikkinen Juha <Juha.Heikkinen@edu.suomussalmi.fi>

Lähetetty: maanantai 23. helmikuuta 2026 8.16

Vastaanottaja: Suomussalmi: Suomussalmen kunta <kunta@suomussalmi.fi>

Aihe: Muutosesitys Alanteenjärven-Parvajärven rantaosayleiskaavaehdotukseen

Muutosesitys Alanteenjärvi - Parvajärven rantaosayleiskaavaehdotukseen

Esitän, että Säynäjäjoenkankaan tilan yksi AO- tontti siirrettäisiin Alanteen tilalla sijaitsevalle Alanteen niemelle. Tontin mahdollinen uusi paikka on käyty läpi kaavoitusinsinööri Jarkko Juntusen kanssa.

Suomussalmella 23.2.2026

Juha Heikkinen

Aihe

Muistutus Alanteenjärvi–Parvajärvi rantaosayleiskaavaehdotuksesta

Viitataan Suomussalmen kunnan Alanteenjärvi–Parvajärvi rantaosayleiskaavan kaavaehdotukseen, joka on ollut julkisesti nähtävillä.

Olen kaava-alueella sijaitsevan kiinteistön omistaja (777-406-285-1) ja kaava koskee sekä omaa kiinteistöäni että naapurikiinteistöäni (777-406-35-21). Teen muistutuksen kaavaehdotuksesta seuraavin perustein.

Kaavaehdotuksessa naapurikiinteistölle osoitettu rakennuspaikka on ongelmallinen kiinteistön poikkeuksellisen kapean muodon vuoksi. Kyseinen kiinteistö sijoittuu siten, että tien ja rannan väliin jää hyvin rajallinen rakentamiskelpoinen alue. Tämä asettaa merkittäviä käytännön ja ympäristöllisiä rajoitteita rakentamiselle. Tätä tukee myös ELY keskuksen lausunto 29.4.2025

> Kaavaluonnoksessa Moisiovaarantien (yhdystie 9110) varteen on osoitettu muutama uusi rakennuspaikka olemassa olevien rakennuspaikkojen yhteyteen. Karttatarkastelun mukaan osa uusista rakennuspaikoista vaikuttaa suhteellisen kapealta. Kainuun ELY-keskus ehdottaa, että näiden uusien rakennuspaikkojen soveltuvuus rakentamiseen tutkittaisiin tarkemmin huomioiden mm. maantiestä johtuva suoja-alueen etäisyys, teoreettisen melualueen laajuus ja päärakennuksen riittävä etäisyys rantaviivaan.

Kaavaehdotuksessa esitetään lisäksi, että juuri tämän kyseisen kiinteistön osalta rakennus voidaan sijoittaa lähemmäksi rantaa kuin muiden kaava-alueen rakennuspaikkojen osalta. Tämä poikkeaa kaava-alueella muutoin sovelletuista rakentamisen etäisyyksistä ja rantarakentamisen periaatteista.

Pidän tätä ratkaisua ongelmallisena seuraavista syistä:

- Kaava kohtelee maanomistajia **epätasa-arvoisesti**, kun yhdelle kiinteistölle sallitaan poikkeuksellinen rakentamisetäisyys ilman riittäviä ja perusteltuja syitä.
- Rakennuksen sijoittaminen tavanomaista lähemmäksi rantaa **heikentää rannan maisemaa ja luonnonympäristöä** sekä vähentää vapaan rantaviivan määrää.
- Ratkaisu voi aiheuttaa **haittaa naapurikiinteistöille**, mukaan lukien oma kiinteistöni, erityisesti maiseman, yksityisyyden ja ranta-alueen käytön osalta.
- Kiinteistön kapeus ja tien läheisyys osoittavat, että rakennuspaikan sijoittelua ja mitoitusta ei ole arvioitu riittävän huolellisesti.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kaavan tulee perustua riittäviin selvityksiin ja turvata maanomistajien tasapuolinen kohtelu sekä ranta-alueiden kestävän käytön periaatteet. Katson, että nämä vaatimukset eivät täyty tältä osin.

Vaadin, että kaavaehdotusta muutetaan siten, että:

- Rakennuspaikka poistetaan tai siirretään ympäristön ja maanomistajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi.

Ratkaisuehdotus:

- Ehdotan että ko. rakennuspaikka/-oikeus siirretään Pölyniemeen (777-406-35-21) viidenneksi rakennuspaikaksi jo neljän olemassa olevan lisäksi. Näin toteutuu rakennuspaikkojen tasapuolinen jakaminen kaavan hengen mukaisesti.

Suomussalmi 20.2.2026

Matti Pyykkönen
Ämmänkatu 15 89600 Suomussalmi
0400 295001
matti @jpmatic.fi

Muistutus

Alanteen järvi - Parvajärvi
rantaosa yleiskava.

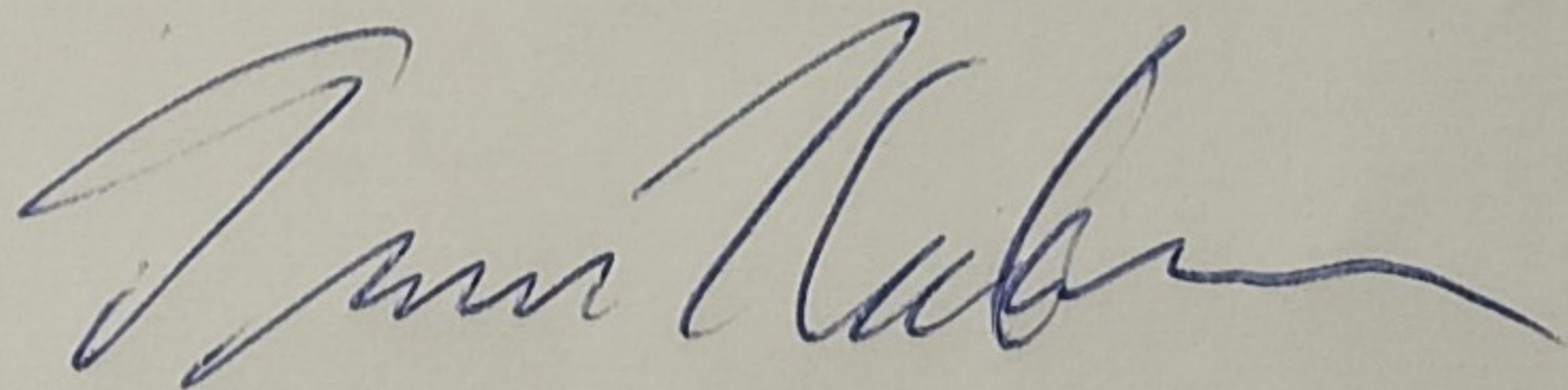
Täten esitän muistuksen Alanteen -
Parvajärven rantaosa yleiskaavaan.

Haluaisin omistamani Heikkilän tilan
mailla olevan tontin Sikeeniemeen.

(Merkitty karttaan sinisellä tussilla)

Kun ei ehditty lohkaista tonttia
pojalleni.

Suomussalmi 23.2.2020

Tuomo Heikkinen

